

Bilag 5.

Kaffe monopol i Sverige.

I Begyndelsen af Aaret 1933 blev der i Sverige efter Finansministerens Beslutning af 2 sagkyndige foretaget en Undersøgelse til Klarlægning af de mulige Fordele ved Indførelse af et Importmonopol for Kaffe.

De sagkyndige udtalte, at de ansaa et statsligt Importmonopol paa Kaffe som et Middel til at fremme svenske Eksportinteresser i de kaffeproducerende Lande.

Med Hensyn til Formen for et Kaffe-Importmonopol mente de sagkyndige det ikke tilraadeligt at søge tilvejebragt en Organisation af tilsvarende Karakter som Tobaksmonopolet eller Spritcentralen. Hvis Kaffe-monopolet organiseredes efter tilsvarende Retningslinier som dem, der fulgtes ved Oprettelsen af Tobaksmonopolet — nemlig fuldstændig Overtagelse af de bestaaende Virksomheder inden for Branchen med Erstatningsbetalinger ikke blot for Ejendomme, Inventar, Lagre o. lign., men ogsaa for Tab af Virksomhed —, vilde Monopolforetaget fra Starten blive belastet med en Gældsbyrde paa omkring 25 Mill. Kr., hvortil der ikke svarede Aktiver. De foreslog derfor, at der skabtes en Organisation af tilsvarende Art som det i Sverige i Forbindelse med Kornreguleringen indførte Importmonopol for Brødkorn og Mel. Efter det paagældende Forslag skulde Kaffe-monopolet i store Træk arbejde efter følgende Linier:

Staten forbeholder sig gennem Lov al Ret til at importere raa eller brændt Kaffe. Denne Ret overlades gennem en særlig Aftale til en i dette Øjemed oprettet Organisation, kaldet f. Eks. „Foreningen af Sveriges Kaffeimportører“, der skal staa aaben for alle private eller juridiske Personer, som i en vis Tid, f. Eks. de sidste 3 Aar før Foreningens Dannelse, har importeret gennemsnitlig mindst 60 000 kg pr. Aar. Medlemmer erlægger, samtidig med at de indtræder i Foreningen, et Indskud paa 15 Kr. pr. 100 kg af ovennævnte Gennemsnitsimport og betaler $\frac{1}{20}$ af Indskuddet kontant. Dette beregnes efter den svenske Gennemsnitsimport (40 Mill. kg pr. Aar) at skulle give Foreningen en Startkapital paa 6 Mill. Kr., hvoraf 300 000 Kr. indbetales kontant. Tilladelse til Import bevilges af Foreningen efter Ansøgning fra Importørerne, der foruden Oplysninger om det Kvantum, der ønskes indkøbt, maa meddele Oplysninger om Kvalitet og Oprindelsesland m. m. Indførelstilladelse (Licens) gives af Foreningen, og Licensen skal indeholde Oplysninger om den Afgift, som skal betales. Som Hovedregel skal kun Medlemmer af Foreningen have Ret til at erholde Licens.

I øvrigt skal Købets Afsluttelse, Erlæggelse af Betalingen, og hvad der i øvrigt vedrører Importforretningen, foretages af Importøren selv.

Regeringen skal kunne anbefale Foreningen i visse Tilfælde eller i visse Tidsrum at paase, at Indkøb af Kaffe fra et vist Land ikke finder Sted, eller kun finder Sted i en vis Udstrækning. Regeringen skal endvidere, hvis det maatte anses for formaalstjenligt, kunne bemyndige Foreningen til selv at foretage Indkøb og videresælge Kaffen. Ligeledes skal Regeringen kunne bestemme, at Foreningen ved Udfærdigelse af Licenser foreskriver særlige Former for Erlæggelse af Betalingen, hvorved tilsigtes at muliggøre Clearing-Arrangementer til Gavn for Eksporten.

Ifølge det omhandlede Forslag er det Tanken, at Licensafgiften skal opkræves for at dække Foreningens Omkostninger. Afgiften menes ikke at komme til at overstige 25 Øre pr. 100 kg. Desuden foreslaas det, at der efter Beslutning af Statsmagten skal kunne foreskrives en særlig Afgift paa Kaffe af fiskale Hensyn.

Halvdelen af Foreningens Bestyrelse udnævnes af Regeringen, deriblandt Formand og Næstformand. De kontante Indskud forrentes med 5 pCt.